

Urząd Miasta Krakowa
pl. Wszystkich Świętych 3/4, 31-004 Kraków

Kraków

1. Charakterystyka miasta Krakowa

Kraków to miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, nad Wisłą, drugie w kraju pod względem liczby mieszkańców i powierzchni. Dawna stolica, miasto koronacyjne i nekropolia królów Polski. Stolica województwa małopolskiego i jedna z ważniejszych europejskich metropolii.

Miasto położone jest na styku kilku krain geograficznych: Kotliny Sandomierskiej, Pogórza Zachodniobeskidzkiego i Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Posiada zatem strategiczne położenie komunikacyjne, łączące główne europejskie szlaki turystyczne i tranzytowe: Tatry – Morze Bałtyckie, Frankfurt – Kijów.

1.1. Kraków w liczbach

- powierzchnia: 327 km²
- liczba ludności: powyżej 765 000
- w mieście funkcjonują 4 obszary administracyjne: Śródmieście, Krowodrza, Podgórze, Nowa Huta – podzielone łącznie na 18 dzielnic
- najwyższe wzniesienie: kopiec Piłsudskiego na Sowińcu – 383,6 m.n.p.m.
- najniższy położony punkt: ujście potoku Kościelnickiego – 187 m.n.p.m
- najwyższy budynek: Cracovia Business Center – 105 m
- najdłuższa ulica: Igołomska – 9,5 km
- najstarszy uniwersytet w Polsce, a drugi w tej części Europy: Uniwersytet Jagielloński – założony 12 maja 1364 r.

1.2. Zarys historii

Historia Krakowa jako zorganizowanego ośrodka miejskiego zaczyna się około VII–VIII w. n.e. Do dziś możemy podziwiać pozostałości po pierwszych mieszkańcach w postaci dwóch kopców: Krakusa i Wandy. Ośrodek władzy od początku skupiał się na wzgórzu wawelskim. Jedną z przełomowych dat w historii miasta była jego

lokacja na prawie magdeburskim 5 czerwca 1257 r. Uformował się wtedy obecny układ urbanistyczny Starego Miasta oraz siedziba władcy – Wawel. Położenie na styku szlaków handlowych: z Rusi do Niemiec i Czech, z Pomorza do Węgier, Turcji i na Bałkany, pozwoliło Krakowowi na szybki rozwój gospodarczy. Okres szczytowego rozwoju ówczesnej stolicy Polski przypada na wieki XV i XVI. Kraków był w owych czasach – tak, jak i obecnie – miastem nauki i kultury. Przyciągał największych artystów, których dzieła możemy podziwiać do dziś: ołtarz mariacki dłuta Wita Stwosza czy krużganki na Wawelu projektu Bartolomeo Berrecciego. Historia Krakowa nierozdzielnie łączy się z dziejami państwa polskiego. Po złotych czasach nadszedł jednak zmierzch potęgi Rzeczypospolitej. Szwedzki potop, upadek gospodarczy, zabory, odcisnęły głębokie piętno na losach kraju i miasta. Jednak jego mieszkańcy nigdy nie zapomnieli o czasach świetności. Być może to właśnie dlatego Kraków pozostał prawdziwym patriotycznym matczynikiem narodu i dlatego właśnie stąd wyruszyła Pierwsza Kompania Kadrowa, na czele której stał Józef Piłsudski, tu rozpoczęto rozbijanie wojsk zaborczych w dniu odzyskania niepodległości. Dziś Kraków to miasto nowoczesne, wciąż się rozwijające. Tygiel, w którym tradycja mieszkańców miesza się ze studencką awangardą. Dzięki wielu zabytkom, doskonale zachowanej starej zabudowie nie zatracił swego majestatycznego charakteru.

1.3. Zabytki, muzea, festiwale - co przyciąga do Krakowa turystów

Kraków należy do europejskich liderów w zakresie rozwoju ruchu turystycznego. W 2016 r. wielkość ruchu turystycznego w Krakowie wynosiła - łącznie z uczestnikami Światowych Dni Młodzieży - ponad 12,1 mln osób. W porównaniu do roku poprzedniego liczba odwiedzających była więc większa aż o 20,9%. Warto odnotować, że wzrosła zarówno liczba gości z Polski (o 24,5% - ogółem 9,25 mln osób), jak i z zagranicy (o 10,7% - ogółem 2,9 mln osób), zaś obie te wielkości osiągnęły najwyższy jak dotychczas poziom. Wśród czynników przyciągających turystów do naszego miasta należą zarówno dogodny transport i wysoka jakość zróżnicowanych usług, jak i przede wszystkim niepowtarzalna, magiczna atmosfera Krakowa będąca składową ponad tysiącletniej historii i dynamicznej współczesności miasta.

Sercem Krakowa od setek lat jest Rynek Główny – największy plac miejski średniowiecznej Europy, zachowany w niezmienionym kształcie od 1257 r. i wpisany na pierwszą listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w roku 1978. Z wieży bazyliki Mariackiej od 600 lat co godzinę na cztery strony świata grany jest hejnał. Natomiast stojące pośrodku rynku Sukiennice – średniowieczna hala targowa – są jednym z najlepiej rozpoznawalnych polskich zabytków. Atrakcyjność turystyczną tego zakątka dopełnia otwarte w 2010 r., po długich pracach archeologicznych, unikatowe interaktywne Muzeum Podziemia Rynku, prezentujące ekspozycję „Śladem Europejskiej Tożsamości Krakowa”. Kraków szczyci się również drugą w Europie Środkowej, po uniwersytecie w Pradze, najstarszą uczelnią wyższą – Uniwersytetem Jagiellońskim (studiowali tu m.in. Mikołaj Kopernik i papież Jan Paweł II). Z kolei wzgórze wawelskie, zamieszkane od czasów paleolitu, od połowy XI w. było rezydencją polskich władców i ośrodkiem religijnym. Obecnie Zamek Królewski na Wawelu pełni funkcje muzealne – udostępnia aż 71 sal wystawowych, w których m.in. można zobaczyć zabytki sztuki renesansu; zachwyty wzbudza arkadowy dziedziniec – perła szesnastowiecznej architektury.

Poza Starym Miastem niezmiennie intryguje Kazimierz – miejsce wielowiekowego współistnienia dwóch kultur – chrześcijańskiej i żydowskiej. Wypełniony zabytkami judaizmu o międzynarodowym znaczeniu, jest również rejonem tętniącym życiem – odbywają się tu targi staroci i dzieł sztuki, a w nastrojowych knajpkach, restauracjach i pubach pobrzmiewa muzyka na żywo. Atrakcją wyjątkowo popularną wśród turystów jest muzeum Fabryka Emalia Oskara Schindlera, ukazujące Kraków z czasów okupacji i historię słynnego niemieckiego przedsiębiorcy. Nie słabnącą popularnością cieszy się także unikatowe w planie architektonicznym (projekt włoskiego architekta Claudio Nardiego) Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK. Kultowa już pieszo-rowerowa kładka o. Bernatka połączyła Kazimierz z Podgórzem – dzielnicą przez lata zapomnianą, a teraz modną, choć nadal spokojną i klimatyczną. Z kolei monumentalnością i niezwyklej symetrią wciąż zaskakuje Nowa Huta – najciekawsza i najpełniejsza realizacja zamierzeń architektów epoki socrealizmu.

Kraków to również miasto intensywnego życia kulturalnego; w 2000 r. pełniło funkcję Europejskiej Stolicy Kultury. Rocznie odbywa się tutaj blisko 100 festiwali i innych wydarzeń rangi światowej, takich choćby, jak Misteria

Paschalia, Sacrum Profanum, Festiwal Kultury Żydowskiej, Festiwal Muzyki Filmowej, Conrad Festival, Festiwal Miłosza, ArtBoom Festival i inne. Nowoczesne miejskie obiekty – Centrum Kongresowe ICE Kraków oraz TAURON Kraków Arena – gwarantują doskonałe, spełniające światowe standardy jakości i komfortu przestrzenie dla koncertów, eventów, konferencji i wydarzeń sportowych.

1.4. Zrównoważony rozwój i Smart City

W Krakowie działa ponad 130 tys. firm i około 4 tys. spółek z kapitałem zagranicznym – podmioty te zainwestowały w Krakowie ponad 4,6 mld zł, co przekłada się także na możliwości poznania tajników pracy w wielkich międzynarodowych korporacjach. Miasto jest siedzibą międzynarodowych banków, stowarzyszeń wspierających działalność biznesową oraz izb handlowych (m.in. Brytyjsko-Polskiej Izby Handlowej, Amerykańskiej Izby Handlowej, Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej czy Izby Przemysłowo-Handlowej). Jego pozycję potwierdzają wysokie oceny wiarygodności kredytowej oraz międzynarodowe rankingi. Financial Times („fDi Polish Cities of the Future 2017/18”) nagroził w 2017 r. Kraków tytułem polskiego miasta roku oraz wyróżnił pod względem kapitału ludzkiego i stylu życia. Kraków zajmuje także ósmą pozycję wśród miast najlepszych dla międzynarodowych usług w prestiżowym rankingu Tholons Services Globalization City Index. Ekonomiczne znaczenie Krakowa wzmacnia jest przez potencjał demograficzny regionu - w promieniu 100 km od miasta mieszka około 8 milionów ludzi. Stanowi to chłonny potencjalny rynek zbytu. Dodatkowym atutem jest fakt, iż 60% mieszkańców naszego miasta to osoby poniżej 45 roku życia. Na intelektualny potencjał Krakowa składają się: 23 wyższe uczelnie wyższe, liczne jednostki naukowo-badawcze, kadra naukowa (ponad 12 tys. osób, w tym niemal 1 500 profesorów) oraz studenci (liczba studentów wraz z uczącymi się na studiach podyplomowych, doktoranckich i eksternistycznych kształtuje się corocznie na poziomie ok. 190 tys. osób). Młodzi ludzie już na etapie nauki mogą starać się o staże i angaż. Równocześnie płace w Krakowie są o około 20% niższe od płac w stolicy. Istotnych wyznaczników atrakcyjności inwestycyjnej Krakowa jest funkcjonująca w naszym mieście specjalna strefa ekonomiczna oferująca szereg zachęt inwestycyjnych. Ponadto, Kraków stał się swoistą platformą współpracy nauki, biznesu i samorządu (przykładem działań, służących budowaniu sieci takiej współpracy są klastry). W kombinacji z innymi zaletami miasta w oczach inwestorów, niebagatelnym kryterium jest także atrakcyjność Krakowa jako miejsca do życia zarówno dla pracodawców jak i pracowników.

W Strategii Rozwoju Krakowa 2030 koncepcja „miasta inteligentnego” łączy się z ideą „miasta dobrego życia”, czyli takiego, które w centrum uwagi spraw publicznych stawia mieszkańców i ich potrzeby, oferując najlepsze warunki dla rozwoju ludzkiej kreatywności. Rozwój Krakowa jako inteligentnej metropolii wytyczono za pomocą sześciu obszarów: gospodarka (smart economy), kapitał ludzki i społeczny (smart people), jakość życia (smart living), mobilność (smart mobility), środowisko naturalne (smart environment) oraz zarządzanie (smart governance). W każdym z tych obszarów Kraków ma określone aspiracje, ale także – spore sukcesy. Sukcesywnie modernizując miejski tabor tramwajowy i autobusowy (autobusy elektryczne i spełniające europejskie normy), inwestując w rozbudowę infrastruktury transportowej (estakady, łącznice kolejowe, inteligentne przystanki, parkingi Park&Ride, sieć ścieżek rowerowych i rower miejski), Kraków stawia na nowoczesny i ekologiczny miejski transport, którego celem jest bezpieczny, szybki i komfortowy przewóz pasażerów. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców (wyrażonych m.in. we wskazaniu priorytetów budżetu obywatelskiego 2017 r.) miasto rewitalizuje i rozszerza tereny zielone i rekreacyjne (parki, skwery, boiska, place zabaw, siłownie miejskie). Miasto należy do krajowych liderów nowoczesnej gospodarki komunalnej. Do największych i najbardziej strategicznych inwestycji w tej dziedzinie w ostatnich latach należy zakład termicznego przekształcania odpadów komunalnych, czyli krakowska ekospalarnia, wybudowana kosztem 673 mln złotych. W efekcie spalania odpadów w obiekcie wytwarzana jest energia elektryczna w ilości ok. 65 tys. MWh (co odpowiada to rocznemu zużyciu energii elektrycznej przez miejskie tramwaje lub oświetlenie ulic) i ciepła dla miejskiej sieci ciepłowniczej w ilości ok. 280 MWh (10% zapotrzebowania Krakowa). Ekospalarnia pozwoli też Krakowowi spełnić restrykcyjne unijne wymogi emisji zanieczyszczeń. Warto podkreślić, że Kraków jako pierwsze miasto w Polsce rozpoczęło zakrojone na szeroką skalę działania na rzecz poprawy jakości powietrza. Miasto m.in. aktywnie wspierało wprowadzenie lokalnego prawa zakazującego opalania domostw węglem, dofinansowuje wymianę pieców węglowych i prowadzi kompleksowe działania edukacyjne.

Podsumowując - Kraków to miasto, gdzie tradycja harmonijnie łączy się ze współczesnością. Gdzie dbałości o wielowiekowe dziedzictwo towarzyszy rozwój nowoczesnych technologii oraz twórcza inwencja mieszkańców i pracujących tu ludzi, a bogata oferta spędzenia czasu wolnego sprawia, że jest on miastem, w którym dobrze się mieszka i pracuje.

2. Miasta partnerskie

2.1. Miasta Partnerskie (20):

- 2.1.1. Bordeaux (Francja)
- 2.1.2. Bratysława (Słowacja)
- 2.1.3. Cusco (Peru)
- 2.1.4. Edynburg (Wielka Brytania)
- 2.1.5. Fez (Maroko)
- 2.1.6. Florencja (Włochy)
- 2.1.7. Frankfurt nad Menem (Niemcy)
- 2.1.8. Göteborg (Szwecja)
- 2.1.9. Innsbruck (Austria)
- 2.1.10. Lipsk (Niemcy)
- 2.1.11. Lwów (Ukraina)
- 2.1.12. Orlean (Francja)
- 2.1.13. Pecs (Węgry)
- 2.1.14. Rochester (stan Nowy Jork, USA)
- 2.1.15. Rzym (Włochy)
- 2.1.16. San Francisco (stan Kalifornia, USA)
- 2.1.17. Sankt Petersburg (Rosja)
- 2.1.18. Solura (Szwajcaria)
- 2.1.19. Tbilisi (Gruzja)
- 2.1.20. Wilno (Litwa)

2.2. Miasta Bliźniacze (5)

- 2.2.1. Budapeszt (Węgry)
- 2.2.2. Kijów (Ukraina)
- 2.2.3. Leuven (Belgia)
- 2.2.4. Mediolan (Włochy)
- 2.2.5. Norymberga (Niemcy)

2.3. Honorowe Miasta Bliźniacze (3)

- 2.3.1. Kurytyba (Brazylia)
- 2.3.2. La Serena (Chile)
- 2.3.3. Quito (Ekwador)

2.4. Współpraca na innych zasadach (9):

- 2.4.1. Koszyce (Słowacja)
- 2.4.2. Moskwa (Rosja)
- 2.4.3. Nankin - Nanjing (Chiny)
- 2.4.4. Ołomuniec (Czechy)
- 2.4.5. Strasburg (Francja)
- 2.4.6. Trondheim (Norwegia)
- 2.4.7. Wiedeń (Austria)
- 2.4.8. Wielkie Tyrnowo (Bułgaria)
- 2.4.9. Zagrzeb (Chorwacja)

3. Współpraca międzynarodowa

3.1. Podstawowe rodzaje umów regulujące współpracę Krakowa z miastami zagranicznymi to:

- 3.1.1. umowy o współpracy na zasadzie miast bliźniaczych - umowa o szerokim zakresie, oparta na stałych elementach, akcentująca podobieństwa kulturowe i historyczne - traktowana jako najwyższa forma partnerstwa; zawierana przeważnie tylko z jednym miastem w danym kraju.
- 3.1.2. umowy o partnerstwie między miastami - umowa o szerokim zakresie, zakładająca współpracę w różnych dziedzinach i sferach zainteresowania partnerów; można ją zawierać z wieloma miastami w danym kraju.
- 3.1.3. przyznania tytułu honorowego Miasta Bliźniaczego Krakowa - tytułu, który może przyznać Rada Miasta Krakowa niektórym miastom spoza kontynentu europejskiego, spełniającym warunki charakterystyczne dla miast bliźniaczych.
- 3.1.4. umowy branżowej - umowy dotyczące współpracy w jednej dziedzinie np. w zakresie ochrony środowiska.
- 3.1.5. Współpraca z niektórymi miastami odbywa się jednak na innych zasadach: w oparciu o inne dokumenty (np. listy intencyjne, porozumienia, programy współpracy na konkretne lata), albo – w przypadku braku dokumentu – w oparciu o wymianę doświadczeń oraz wspólnie realizowane projekty i przedsięwzięcia. Powszechną, obserwowaną obecnie tendencją we współpracy zagranicznej miast jest odchodzenie od modelu kontaktów inicjowanych podpisaniem formalnego dokumentu, na rzecz współpracy projektowej i realizacji wspólnych międzynarodowych przedsięwzięć, które powinny zweryfikować potencjał współpracy miast zanim zostanie ona sformalizowana.

3.2. Geografia zagranicznych przyjaciół Krakowa

Przeważającą część zagranicznych przyjaciół Krakowa stanowią miasta europejskie. Najwięcej, bo aż 3 miasta partnerskie mamy w Niemczech (Lipsk, Norymberga, Frankfurt nad Menem).

Kontakty otwartego na świat Krakowa sięgają także do Ameryki Północnej (Rochester i San Francisco w USA) i Południowej (Cusco w Peru, Kurytyba w Brazylii, La Serena w Chile, Quito w Ekwadorze), Azji (Tbilisi w Gruzji, Nankin w Chinach), a nawet Afryki (marokański Fez).

Wśród zagranicznych miast stale współpracujących z Krakowem znajduje się aż 9 stolic: Bratysława (Słowacja), Budapeszt (Węgry), Kijów (Ukraina), Moskwa (Rosja), Quito (Ekwador), Rzym (Włochy), Tbilisi (Gruzja), Wiedeń (Austria) i Wilno (Litwa).

Najbliżej – bo zaledwie 177 km – mamy z Krakowa do współpracujących z nami bez formalnej umowy Koszyc (Słowacja). Z kolei największa odległość - 12 605 km - dzieli nasze miasto od chilijskiej La Sereny (honorowe miasto bliźniacze).

3.3. Kiedyś i dziś

Chociaż współpraca zagraniczna miasta nie jest uzależniona od polityki państwa, jej kierunki i priorytety wyznaczają konkretne realia społeczno-polityczne i interesy poszczególnych partnerów. Modele współpracy zagranicznej sprzed lat z konieczności różnią się więc od tych preferowanych współcześnie. Tym bardziej cieszą partnerstwa długoletnie, które przetrwały próbę czasu!

Najdłuższa historia oficjalnych kontaktów łączy Kraków z niemieckim Lipskiem: Umowa o współpracy pomiędzy Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa a Radą Miejską Miasta Lipska została podpisana 8 września 1973 r.

Do „najmłodszych” partnerów Krakowa należy na przykład Ołomuniec (Czechy): list intencyjny w sprawie współpracy miast został podpisany 2 czerwca 2016 r.

3.4. Kilka rekordów

Do miast o największej populacji należą Moskwa (Rosja) - ponad 12 377 200 mieszkańców oraz Nankin (Chiny) - 7 165 000 mieszkańców.

Stolica Rosji jest również na polu zagranicznych kontaktów Krakowa rekordzistką w zakresie powierzchni – Moskwa rozciąga się na ponad 2561 km²! Z kolei położony w delcie rzeki Newa, nad Zatoką Fińską, Sankt Petersburg – choć mniejszy – zajmuje tereny zawierające m.in. ponad 40 wysp (połączonych licznymi mostami).

Najmniejsza jest z kolei szwajcarska Solura o powierzchni 6 km² i z populacją liczącą około 16 720 mieszkańców.

Miastem najwyżej położonym jest peruwiańskie Cusco ulokowane – aż dech w piersi zapiera - 3326 m. n.p.m. Miasto najdalej wysunięte na Północ to Trondheim (Norwegia), na Południe – La Serena (Chile). Położone najbliżej równika ekwadorskie Quito jest także jedyną stolicą na świecie bezpośrednio zagrożoną przez... czynny wulkan (Pichincha).

Ze względu na charakter i potencjał Krakowa najbardziej popularną dziedziną współpracy jest kultura i turystyka, a także ochrona zabytków. Wspólne prezentacje, koncerty, wystawy, warsztaty, seminaria oraz wymiana doświadczeń i ekspertów to najczęściej spotykane formy współpracy. Aktywnie współpracują środowiska młodzieżowe, w ramach różnorodnych programów unijnych. Kraków to także ważny ośrodek uniwersytecki, a zatem intensywne są kontakty międzynarodowe uczelni. Stałym punktem relacji zagranicznych jest oczywiście promocja: turystyczna, kulturalna, gospodarcza, realizowana m.in. poprzez udział w targach międzynarodowych, konferencjach, organizację tzw. study-tours dla dziennikarzy.

Szeroko pojęta gospodarka komunalna to także ważny obszar w relacjach międzynarodowych Krakowa. Tym bardziej, że rozwój transportu publicznego w Krakowie uznawany jest za przykład dla wielu miast polskich, a nawet europejskich. W ostatnim czasie niezwykle istotnym zagadnieniem stała się jakość powietrza. Również w tej dziedzinie nasze miasto jest liderem pod względem ilości podjętych działań. Dziedziną, w której dzielimy się swoim doświadczeniem z innymi miastami, ale też korzystamy z wiedzy ekspertów zagranicznych jest także gospodarka odpadami.

Mimo tak bogatego wachlarza tematycznego, Kraków wciąż poszukuje nowych obszarów, które poszerzyłyby i zintensyfikowały współpracę międzynarodową. Dlatego zaproponowaliśmy naszym partnerom kontakty w zakresie polityki senioralnej oraz miejskich terenów zielonych. Sukces zorganizowanych już dwóch konferencji poświęconych tym tematom potwierdził słuszność wyboru i pokazał, jak wiele możliwości współpracy oferują te obszary.

Realizatorami kontaktów międzynarodowych są urzędy miast, instytucje kulturalne, edukacyjne, organizacje pozarządowe, ale też sami mieszkańcy. Najlepszym przykładem są tradycyjne podróże mieszkańców Norymbergi i Frankfurtu n/Menem, czy też konkursy organizowane dla mieszkańców. Najbardziej spektakularnym przykładem takich działań jest zaangażowanie mieszkańców Edynburga i Krakowa w projekt szkockiej kraty dla Krakowa. Projekty tartanu opracowali edynburscy, a wyboru wzoru dokonali krakowianie.

Ważnym partnerem w naszych relacjach są także placówki konsularne. W Krakowie funkcjonuje bowiem aż 33 konsulaty (8 generalnych i 25 honorowych), co daje nam wiodącą pozycję wśród miast polskich w tym zakresie.

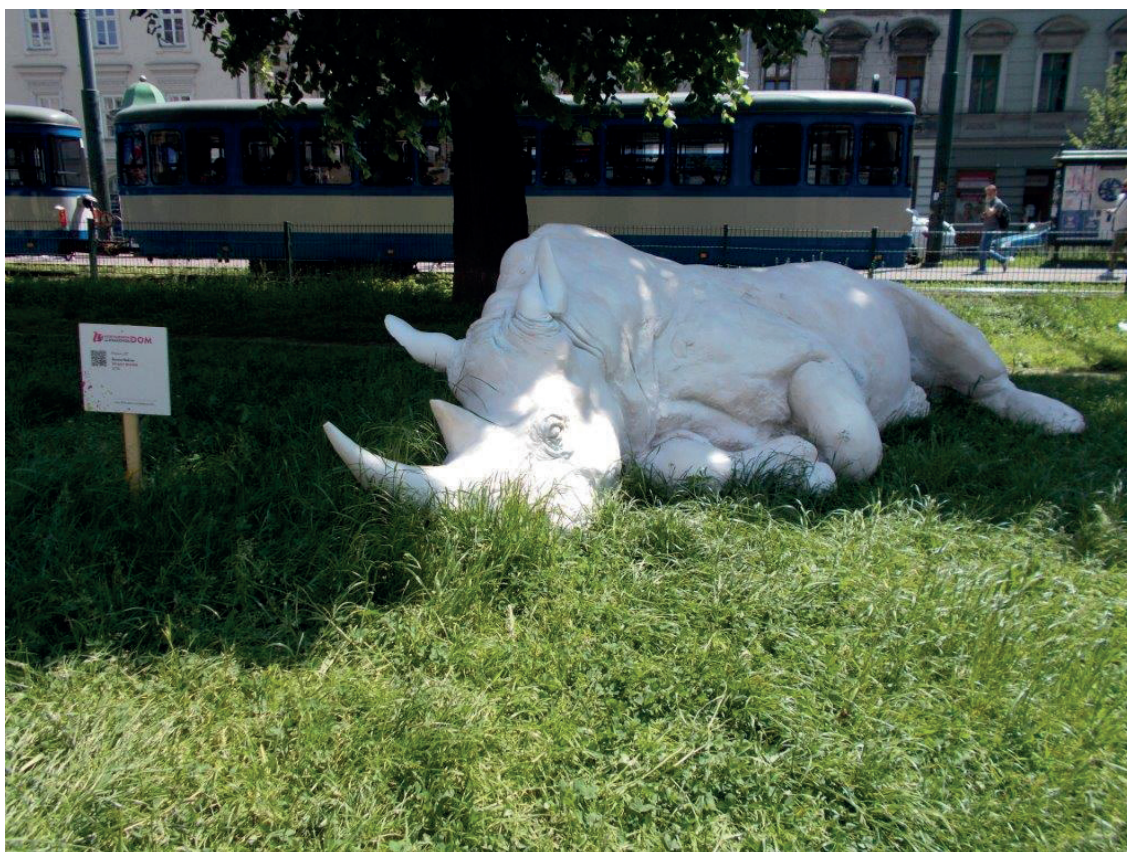
Współpraca międzynarodowa to ważny obszar w działalności samorządu krakowskiego. Dlatego staramy się na bieżąco informować naszych mieszkańców o wszelkich działaniach i inicjatywach podejmowanych w tym zakresie. Służy temu oficjalny serwis internetowy, prowadzony w 6 językach obcych w ramach miejskiej prezentacji internetowej - „Kraków otwarty na świat”. Portal w przystępny dla internautów sposób udostępnia szczegółową informację na temat zagranicznych miast, współpracujących z Krakowem (tzw. wizytówki partnerów); precyzuje formalne warunki tej współpracy i jej efekty w kontekście chronologicznym. Jest również źródłem aktualnych informacji na temat realizowanych projektów i krakowskich wydarzeń o międzynarodowym charakterze. Na portalu KONŚ publikujemy także m.in. ciekawostki, artykuły tematyczne, informacje o międzynarodowych organizacjach do których przynależy Kraków i zagranicznych agendach działających na terenie miasta. Portal wzbogacają media społecznościowe (Facebook), konkursy i sondy. Redakcja strony odpowiada też na pytania internatów zainteresowanych współpracą międzynarodową Krakowa.

3.5. Krótki opis dobrej praktyki dotyczącej współpracy międzynarodowej

Propozycja nawiązania stosunków partnerskich pomiędzy Krakowem a Norymbergą zgłoszona została przez władze Norymbergi w 1972 r., czego efektem było podpisanie „Ramowego porozumienia” między oboma miastami w 1979 r. W następnej umowie z 1991 r. o współpracy „na zasadzie miast bliźniaczych” podkreślono ponadto obopólną wolę działania na rzecz wzajemnego zrozumienia i przyjaźni obu narodów, wolę przeciwdziałania wszelkim poczynaniom kwestionującym europejski ład i pokój oraz umacnianie świadomości europejskiej. W latach 90-tych głównym celem stało się utworzenie stałych „domów przyjaźni” w obu miastach, działających na zasadzie wzajemności i prezentujących wszechstronnie „swoje miasto” w mieście partnerskim. W wyniku intensywnych

starań obu miast w 1996 r. przekazane zostały do użytku Dom Norymberski w Krakowie i Dom Krakowski w Norymberdze. Organizują one dziesiątki imprez kulturalnych w ciągu roku (wystawy, spotkania, odczyty, koncerty, spektakle teatralne, festyny z udziałem mieszkańców), a także cykliczne imprezy filmowe, jak Tydzień Filmów Niemieckich w Krakowie i Tydzień Filmu Polskiego w Norymberdze, czy muzyczne, jak Festiwal Jazzowy „PolenAllergie” w Norymberdze. Wiele projektów realizują z państwowymi i samorządowymi instytucjami kultury w poszczególnych miastach. W obu obiektach działają lokale gastronomiczne, a w Domu Krakowskim w Norymberdze funkcjonuje także Biuro Podróży „Polenreisen” wraz z Centrum Informacji o Krakowie; mają tam swoje siedziby Towarzystwo Polsko-Niemieckie we Frankonii i Stowarzyszenie „Wieża Krakowska”, a w Domu Norymberskim - Towarzystwo Polsko-Niemieckie w Krakowie. Bardzo ważnym elementem wzajemnej współpracy są obchody jubileuszów partnerstwa, które odbywają się w obu miastach i połączone są z organizacją wielu wydarzeń kulturalnych, festynów z udziałem mieszkańców, wizyt delegacji oficjalnych. Towarzyszą im zawsze informacje w środkach masowego przekazu i specjalne publikacjami okolicznościowe. Spektakularnym wydarzeniem obchodów jubileuszowych w 2009 r. była instalacja Ottmara Hörla „Dama z łasiczką” w przestrzeni publicznej Krakowa. Upamiętnieniem jubileuszu 20-lecia obu domów partnerskich w 2016 r. będzie pomnik „Śpiący nosorożec”, zainspirowany sztuką Albrechta Dürera, który jako prezent miasta Krakowa umieszczony zostanie w bieżącym roku w przestrzeni publicznej Norymbergi.

4. Galeria

Dorota Hadrian 1

Sobota festyn

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

NIST, ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl